DOMSTOLENS DOM (femte avdelningen)
den 21 februari 2002 *

I mål C-215/00,

angående en begäran enligt artikel 234 EG, från Regeringsrätten (Sverige), att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiga målet mellan

Arbetsmarknadsstyrelsen

och

Petra Rydergård,

angående tolkningen av artikel 69.1 a i rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjer flyttar inom gemenskapen, i ändrad och uppdaterad lydelse enligt rådets förordning (EG) nr 118/97 av den 2 december 1996 (EGT L 28, 1997, s. 1),

meddelar

* Rättegångsspråk: svenska.

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden P. Jann (referent) samt domarna S. von Bahr, D.A.O. Edward, A. La Pergola och C.W.A. Timmermans,

generaladvokat: L.A. Geelhoed,
justitiesekreterare: R. Grass,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

— Arbetsmarknadsstyrelsen, genom J. I. Samuelsson Apelgren och A. Rydh, båda i egenskap av ombud,

— Österrikes regering, genom C. Pesendorfer, i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom K. Oldfelt Hjertonsson och D. Martin, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till referentens rapport,

och efter att den 25 oktober 2001 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Regeringsrätten har, genom beslut av den 3 maj 2000 som inkom till domstolen den 31 maj samma år, i enlighet med artikel 234 EG ställt två frågor om tolkningen av artikel 69.1 a i rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjer flyttar inom gemenskapen, i ändrad och uppdaterad lydelse enligt rådets förordning (EG) nr 118/97 av den 2 december 1996 (EGT L 28, 1997, s. 1, nedan kallad förordning nr 1408/71).

2 Frågorna har uppkommit i en tvist mellan Arbetsmarknadsstyrelsen (nedan kallad AMS) och Petra Rydergård angående AMS vägran att till Petra Rydergård utfärda ett intyg med vilket hon kan bege sig till en annan medlemsstat för att söka arbete där och samtidigt fortsätta att uppbära svensk arbetslöshetsersättning.

Gemenskapsrättsliga bestämmelser

3 I artikel 69.1 i förordning nr 1408/71 föreskrivs följande:

"1. En anställd eller egenföretagare, som är helt arbetslös och uppfyller villkoren för rätt till förmåner enligt en medlemsstats lagstiftning och som beger sig till en

eller flera andra medlemsstater för att söka arbete där, skall behålla rätten till sådana förmåner enligt följande villkor och med följande begränsningar:

a) Före avfärden skall han ha varit registrerad som arbetssökande och ha varit tillgänglig för den behöriga statens arbetsförmedling i åtminstone fyra veckor efter det att han blev arbetslös. De behöriga förmedlingarna eller institutionerna kan dock ge tillstånd till att han reser innan denna tid har gått ut.

b) Han skall registrera sig som arbetssökande hos arbetsförmedlingen i varje medlemsstat som han reser till och underkasta sig den kontroll som finns där. Detta villkor skall anses uppfyllt för perioden före registreringen, om personen har registrerat sig inom sju dagar från den dag då han inte längre var tillgänglig för arbetsförmedlingen i den stat som han har lämnat. I undantagsfall kan denna period förlängas av de behöriga förmedlingarna eller institutionerna.

c) Rätten till förmåner skall bibehållas under en längsta tid av tre månader från och med den dag då personen upphörde att vara tillgänglig för arbetsförmedlingen i den stat som han har lämnat, under förutsättning att den totala förmånsperioden inte överstiger den förmånsperiod som han hade rätt till enligt denna stats lagstiftning. För säsongsarbetare skall denna tid dessutom begränsas till den tid som återstår till slutet av den säsong för vilken han har anställts."

4 I artikel 83.1 i rådets förordning (EEG) nr 574/72 av den 21 mars 1972 om tillämpningen av förordning nr 1408/71, i ändrad och uppdaterad lydelse enligt förordning nr 118/97 (nedan kallad förordning nr 574/72), föreskrivs att sådana arbetslösa personer som avses i artikel 69.1 i förordning nr 1408/71 för att

behålla sin rätt till förmåner skall lämna in ett intyg till institutionen på den ort dit de har rest i vilket den behöriga institutionen skall intyga att han fortfarande har rätt till förmåner enligt villkoren i punkt 1 b i den nämnda artikeln.

Nationell lagstiftning

5 Enligt 4 kap. 10 § lagen (1962:381) om allmän försäkring har en förälder rätt till tillfällig föräldrapenning för vård av sitt barn om föräldern behöver avstå från förvärvsarbete i samband med bland annat sjukdom eller smitta hos barnet.

6 Enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring har den som är ansluten till en arbetslöshetskassa och är arbetslös och tidigare har arbetat under viss tid rätt till arbetslöshetsersättning, som är avsedd att kompensera en inkomstförlust. För att ha rätt till sådan ersättning skall sökanden bland annat vara arbetsförmögen och oförhindrad att arbeta. Han måste dessutom ta varje lämplig anställning som erbjuds honom. Ersättningen består i utbetalning av dagpenning.

7 Enligt 20 § lagen om arbetslöshetsförsäkring får dagpenning inte lämnas för tid under vilken den sökande får föräldrapenning.

Tvisten vid den nationella domstolen

8 Petra Rydergård var anmäld som arbetslös hos den svenska arbetsförmedlingen från och med den 25 september 1998 och erhöll arbetslöshetsersättning. Hon ansökte om sådant intyg som avses i artikel 83.1 i förordning nr 574/72 och angav att hon hade för avsikt att resa till Frankrike den 27 oktober 1998 för att söka arbete där.

9 AMS, som utfärdar sådana intyg, inhämtade att Petra Rydergård hade erhållit tillfällig föräldrapenning för vård av sjukt barn den 28—30 september 1998 samt den 12 och den 13 oktober samma år, det vill säga under sammanlagt fem dagar under den period som hon varit anmäld som arbetslös. AMS avslog då Petra Rydergårds ansökan om intyget i fråga under hänvisning till att hon inte hade haft rätt till arbetslöshetsersättning under minst fyra veckor närmast före planerad avresedag.

10 Petra Rydergård överklagade beslutet. Länsrätten biföll överklagandet och ålade AMS att utfärda intyget.

11 AMS överklagade länsrättens dom till kammarrätten, som dock avslog överklagandet.

12 AMS har överklagat kammarrättens dom till Regeringsrätten. I den sistnämnda domstolen har AMS anfört att de i artikel 69.1 i förordning nr 1408/71 uppställda förutsättningarna och villkoren innebär att en person som avser att

söka arbete i en annan medlemsstat skall ha stått till den svenska arbetsmarknadens förfogande i åtminstone fyra sammanhängande veckor omedelbart före en planerad avresedag för att kunna bibehålla sin svenska arbetslöshetsersättning. Den sökande skall dessutom ha erhållit ett beslut från sin arbetslöshetskassa om att han har rätt till arbetslöshetsersättning under dessa fyra sammanhängande veckor. Rätten till ersättning får inte ha avbrutits.

13 AMS har gjort gällande att den nationella lagstiftningen i den behöriga medlemsstaten skall tillämpas för att fastställa om en person som har för avsikt att söka arbete i en annan medlemsstat är tillgänglig för arbetsförmedlingen i den behöriga medlemsstaten samt uppfyller villkoren för rätt till arbetslöshetsersättning. Statusen på en arbetslös kan nämligen endast definieras enligt lagstiftningen i det land som tillerkänner personen arbetslöshetsersättning. AMS har i detta hänseende hänvisat till punkt 6 i generaladvokaten Tesauros förslag till avgörande i mål C-62/91, Gray (dom av den 8 april 1992, REG 1992, s. I-2737).

14 AMS anser att den som uppbär tillfällig föräldrapenning för vård av sjukt barn inte är tillgänglig för arbetsförmedlingen i den mening som åsyftas i artikel 69.1 i förordning nr 1408/71. Under den period då Petra Rydergård uppbar sådan ersättning har hon nämligen varit förhindrad att omedelbart ta ett arbete.

15 Enligt AMS kan tidsperioden om åtminstone fyra veckor i förevarande fall räknas först från och med den första arbetslösa dagen efter tiden med tillfällig föräldrapenning, det vill säga den 14 oktober 1998.

16 Regeringsrätten, som ansåg att en tolkning av artikel 69.1 a i förordning nr 1408/71 måste göras för att målet skall kunna avgöras, har hänskjutit följande tolkningsfrågor till domstolen:

"1) Kan en person som befunnit sig i samma situation som Petra Rydergård anses ha varit tillgänglig för arbetsförmedlingen i den mening som avses i artikel 69.1 i rådets förordning (EEG) nr 1408/71 under de dagar av arbetslöshetsperioden som hon varit förhindrad att förvärvsarbeta på grund av vård av sjukt barn och är den bedömningen beroende av innehållet i den nationella rätten?

2) Innefattar artikel 69.1 krav på att den arbetssökande under en oavbruten tid av fyra veckor omedelbart före avresan till annan medlemsstat skall ha varit tillgänglig för arbetsförmedlingen?"

Den första frågan

17 Domstolen erinrar om att artikel 69 i förordning nr 1408/71 gör det möjligt för en arbetstagare som är arbetslös att, under en bestämd tidsperiod och i syfte att söka arbete i en annan medlemsstat, slippa den i de olika nationella lagstiftningarna föreskrivna skyldigheten att vara tillgänglig för den behöriga statens arbetsförmedling, utan att för den skull förlora rätten till arbetslöshetsförmåner i förhållande till denna stat (se dom av den 19 juni 1980 i de förenade målen 41/79, 121/79 och 796/79, Testa m.fl., REG 1980, s. 1979, punkt 4; svensk specialutgåva, volym 5, s. 241).

18 Denna bestämmelse utgör inte enbart en åtgärd för att samordna de nationella lagstiftningarna om social trygghet. Genom bestämmelsen i fråga har det, till förmån för arbetstagare som begär att den skall tillämpas, införts en fristående ordning som har företräde framför bestämmelserna i nationell rätt och som skall tolkas enhetligt i alla medlemsstater, oavsett vilka regler som föreskrivs i den nationella lagstiftningen beträffande bibehållande eller förlust av rätten till förmåner (se domen i det ovannämnda målet Testa, punkt 5).

19 Följaktligen skall de villkor som föreskrivs i artikel 69.1 i förordning nr 1408/71 anses vara uttömmande och de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna får inte uppställa ytterligare villkor.

20 Detta innebär dock inte att det inte är nödvändigt att hänföra sig till nationell rätt i antingen den medlemsstat som den arbetslöse lämnar eller den medlemsstat han beger sig till, vid kontroll av huruvida vissa av villkoren i denna bestämmelse är uppfyllda.

21 Detta är bland annat fallet vad gäller villkoret i artikel 69.1 b i förordning nr 1408/71, enligt vilken bestämmelse arbetstagaren skall underkasta sig kontroll av arbetsförmedlingen i den medlemsstat som han beger sig till.

22 Detsamma gäller beträffande det villkor som uppställs i artikel 69.1 c i förordning nr 1408/71, enligt vilket den totala förmånsperioden inte får överstiga den förmånsperiod som arbetstagaren hade rätt till enligt lagstiftningen i den medlemsstat som han har lämnat.

23 Vid kontrollen av att dessa villkor är uppfyllda är det nödvändigt att tillämpa dels de bestämmelser om arbetsförmedlingens kontroll av arbetslösa som återfinns i rättsordningen i den medlemsstat till vilken den arbetslöse beger sig, dels de

bestämmelser om längden av förmånsperioden för arbetslöshetsförmåner som återfinns i rättsordningen i den medlemsstat som den arbetslöse har lämnat. Dessa bestämmelser kan skilja sig åt från en medlemsstat till en annan, utan att detta för den skull utgör hinder för en enhetlig tillämpning av artikel 69 i förordning nr 1408/71.

24 Artikel 69.1 a i den nämnda förordningen, enligt vilken arbetstagaren skall ha varit registrerad som arbetssökande och ha varit tillgänglig för den behöriga statens arbetsförmedling i åtminstone fyra veckor efter det att han blev arbetslös, måste läsas mot denna bakgrund.

25 Det är inte nödvändigt för den enhetliga tillämpningen av denna bestämmelse i alla medlemsstater — vilken gör det möjligt att uppnå syftet med bestämmelsen i fråga, nämligen att bidra till att säkerställa den fria rörligheten för arbetstagare i enlighet med artikel 42 EG — att de närmare bestämmelserna om registrering av en arbetslös såsom arbetssökande och förutsättningarna för att den arbetslöse skall kunna anses ha varit tillgänglig för den behöriga statens arbetsförmedling är likadana i samtliga medlemsstater.

26 Av ovanstående följer att bedömningen av huruvida någon har varit tillgänglig för den behöriga statens arbetsförmedling skall göras enligt relevanta bestämmelser i denna stat. I målet vid den nationella domstolen skall den nämnda domstolen särskilt kontrollera huruvida det förhållandet att den berörda arbetstagaren förlorar sin rätt till dagpenning under den tid då hon uppbär tillfällig föräldrapenning innebär att hon enligt svensk lagstiftning inte kan anses ha varit tillgänglig för den behöriga statens arbetsförmedling under denna period.

27 Den första frågan skall följaktligen besvaras så, att bedömningen av under vilka förutsättningar någon kan anses ha varit tillgänglig för den behöriga statens arbetsförmedling, i den mening som avses i artikel 69.1 a i förordning nr 1408/71, skall göras enligt bestämmelserna i denna stats lagstiftning.

Den andra frågan

28 Eftersom en fristående ordning som skall tolkas enhetligt har införts genom artikel 69 i förordning nr 1408/71 skall, såsom domstolen har anfört i punkt 19 i denna dom, de villkor som i den nämnda bestämmelsen uppställs för tillämpning av denna ordning anses vara uttömmande.

29 I artikel 69.1 a i förordning nr 1408/71 föreskrivs emellertid endast att arbetstagaren före avfärden skall ha varit tillgänglig för den behöriga statens arbetsförmedling i åtminstone fyra veckor efter det att han blev arbetslös.

30 Detta villkor syftar bland annat till att göra det möjligt för myndigheterna i den behöriga staten att innan en arbetstagare på en medlemsstats bekostnad beger sig till en annan medlemsstat för att söka arbete dels försäkra sig om att arbetstagaren verkligen är arbetslös, dels erbjuda honom en anställning.

31 För att detta syfte skall kunna uppnås är det inte nödvändigt att kräva att fyraveckorsperioden skall vara sammanhängande. Det är tvärtom tillräckligt att den arbetssökande efter det att han blev arbetslös har varit tillgänglig för den behöriga statens arbetsförmedling under sammanlagt minst fyra veckors tid. Det ankommer på de nationella myndigheterna att i varje enskilt fall och utifrån nationell rätt avgöra vid vilken tidpunkt arbetslösheten skall anses ha börjat och att — med beaktande särskilt av svaret på den första frågan — kontrollera huruvida fyraveckorsrekvisitet är uppfyllt.

32 Följaktligen skall den andra frågan besvaras på så sätt att artikel 69.1 a i förordning nr 1408/71 skall tolkas så, att en arbetssökande skall ha varit tillgänglig för den behöriga statens arbetsförmedling under sammanlagt minst fyra veckor sedan han blev arbetslös för att kunna bibehålla sin rätt till arbetslöshetsförmåner i enlighet med bestämmelsen i fråga och att det härvid saknar betydelse huruvida denna tidsperiod har varit sammanhängande.

Rättegångskostnader

33 De kostnader som har förorsakats den österrikiska regeringen samt kommissionen, vilka har inkommit med yttranden till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

— angående de frågor som genom beslut av den 3 maj 2000 har ställts av Regeringsrätten — följande dom:

1) **Bedömningen av under vilka förutsättningar någon kan anses ha varit tillgänglig för den behöriga statens arbetsförmedling, i den mening som avses**

i artikel 69.1 a i rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjer flyttar inom gemenskapen, i ändrad och uppdaterad lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 118/97 av den 2 december 1996, skall göras enligt bestämmelserna i denna stats lagstiftning.

2) Artikel 69.1 a i förordning nr 1408/71, i ändrad och uppdaterad lydelse enligt förordning nr 118/97, skall tolkas så, att en arbetssökande skall ha varit tillgänglig för den behöriga statens arbetsförmedling under sammanlagt minst fyra veckor efter det att han blev arbetslös för att kunna bibehålla sin rätt till arbetslöshetsförmåner i enlighet med bestämmelsen i fråga, och att det härvid saknar betydelse huruvida denna tidsperiod har varit sammanhängande.

Jann von Bahr Edward

La Pergola Timmermans

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 21 februari 2002.

R. Grass P. Jann

Justitiesekreterare Ordförande på femte avdelningen